

عنوان مقاله:

بررسی حروف جواب «نعم» و «بلی» در قرآن کریم با رویکرد زیباشناسی

محل انتشار:

دوفصلنامه علمی آرایه های ادبی قرآن، دوره 1، شماره 4 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عیسی متقی زاده - استاد زبان و ادبیات عربی دانشگاه تربیت مدرس

کوروش فریدونیپور - کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

حروف از ارکان اصلی آیات قرآن است و بدون فهم معنای آن ها نمی توان معنای اصلی آیات را متوجه شد. حروف جواب، حروفی هستند که در اغراض مختلف زیباشناسی در قرآن به کار رفته اند. در این میان دو حرف «نعم» و «بلی» هستند که از جایگاه خاصی دارند، زیرا «نعم» هنگامی به کار می رود که مخاطب تصدیق کننده جمله قبل باشد؛ خواه آن جمله منفی باشد یا مثبت، اما «بلی» همیشه پس از نفی می آید و وظیفه آن ابطال و سپس اثبات جمله قبل است. پژوهش حاضر با روشی توصیفی، تحلیلی و با رویکرد زیباشناسی، سعی در بررسی این حروف در آیات قرآن دارد. آنچه پس از بررسی مشخص شد آن بود که تعداد آیاتی که «نعم» در آن ها وجود داشت کمتر از «بلی» بود و علت آن موضع نفی و اثبات حرف «بلی» با توجه به موضوع اصلی این آیات که همان قیامت است، بود. همچنین «بلی» به دو دسته «جواب مستقیم» و «نتیجه گویی» تقسیم می شود که در اولی در گفتگویی مشخص شده است، که بیشتر در نفی ماقبل مجرد از استفهام است و غرض زیبایی شناسی آن تقریر و اعتراف است و دومی مربوط به بیان عاقبت امر است که اغراض اصلی آن تنبیه و ارشاد و تاکید بر اوصاف خداوند است. همچنین آیاتی که با «نعم» به کار رفته بود ماقبلشان مجرد از نفی و انکار است و در دو غرض توبیخ و طمع است. همچنین مشخص شد جابه جایی هر کدام از آن ها باعث زایل شدن معنا و از بین رفتن غرض اصلی متن می شود.

کلمات کلیدی:

معناشناسی، «نعم» و «بلی»، زیبایی شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1895876>

